

HCV OLGU

Nesrin Türker

İKÇÜ Atatürk Eğitim ve Araştırma
Hastanesi

Madde Bağımlılığı Nedir?

- Vücudun bir ya da birden çok işlevini olumsuz yönde etkileyen maddelerin kullanılması
- Bundan dolayı zarar görüldüğü hâlde bu maddelerin kullanımının bırakılamaması

Ana Hatlarıyla Bir Bağımlının Yaşadıkları...

- Her durum ve koşulda maddeyi almak için engellenemeyen bir arzu ve istek duyar
- Madde kullanımına ara verdiğinde yoksunluk belirtileri yaşar
- Zamanla madde kullanımını ve dozunu arttırır
- Zamanının büyük bir dilimini madde arayarak geçirir

Bir Kişi Ne Zaman Bağımlı Sayılır?

Aşağıdaki durumlardan sadece üçü 12 aylık bir süreç içerisinde görülen kişi bağımlıdır:

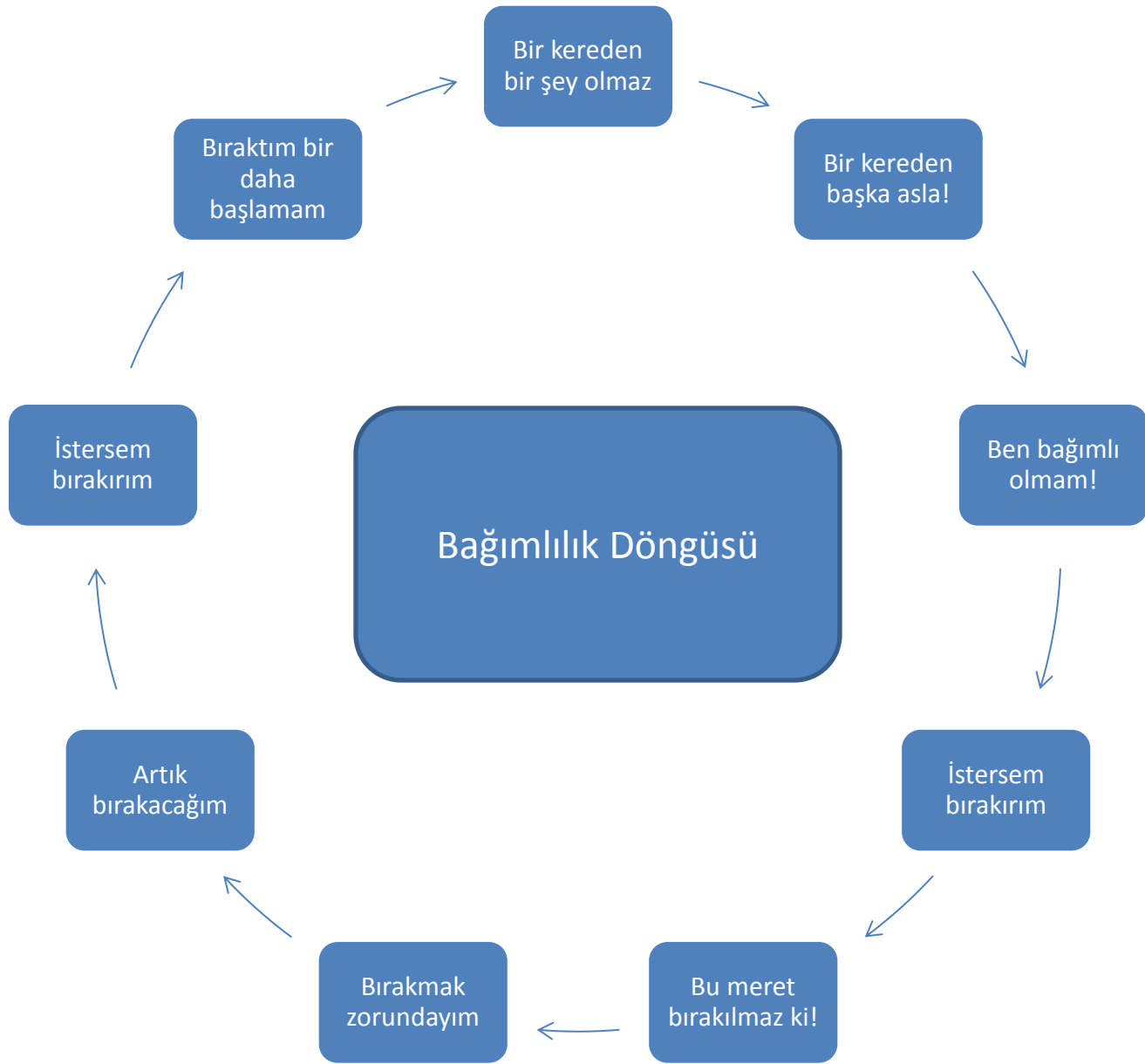
- 1-Kullanılan madde miktarının, aynı etkiyi sağlamak amacıyla giderek arttırılması
- 2-Madde kesildiğinde ya da azaltıldığında fiziksel ve ruhsal yoksunluk belirtilerinin ortaya çıkması
- 3-Madde kullanımını denetlemek ya da bırakmak için gösterilen çabanın sürekli boşa çıkması

Bir Kişi Ne Zaman Bağımlı Sayılır?

- 4-Maddeyi sağlamak, kullanmak ya da bırakmak için çok fazla zaman harcanması
- 5-Sosyal, mesleki ve kişisel etkinliklerin madde kullanımı nedeni ile azaltılması ya da tamamen bırakılması
- 6-Fiziksel ya da ruhsal sorunlara yol açmasına rağmen madde kullanımına devam edilmesi
- 7-Kişinin tasarladığından daha fazla madde kullanması

Gençler Bağımlılık Yapıcı Maddeleri Neden Deniyorlar?

- Merak
- Kendi sınırlarını aşma çabası
- Asilik
- Farklı olma dürtüsü
- Arkadaşlarına uyma
- Gruptan kopmak istememe
- Sorunlarını çözebilme veya unutmak
- Daha iddialı olmak/görünmek isteği

Bağımlılık Yapan Maddeler

- Tütün
- Alkol

Uyuşturanlar

- Afyon
- Morfin
- Eroin
- Metadon
- Kodein

Uyaranlar

- Kokain
- Crack
- Amfetamin
- Ecstasy
- Metamfetamin
- Captagon

Hayal Gördürenler

- Esrar
- LSD
- GHB
- Sihirli mantarlar
- Herbal spices

- S Y
- 42 yaşında erkek mahkum hasta
- Psöriasis ve koroner arter hastalığı öyküsü
- Klopidoğrel, kandesartan hidroklorotiyazid kullanıyor
- Psöriasis nedeni ile metotreksat, siklosporin ve PUVA tedavileri almış şuanda tedavi almıyor

- Hastanın anamnezinde yedi yıl öncesinde yurt dışında bulunma ve bu dönemlerde alkol, kokain farklı ot kullanımları ve eroin kullanım hikayesi mevcut
- Hastanemiz amatem servisinde 5 yıldır takipli olan hasta belli dönem **buprenorfin/naloxan** tedavisi almış son iki yıldır bu tedaviyi almıyor
- Aralık 2016'da HCV pozitifliği nedeni polikliniğimize yönlendirilmiş

Başvuru Dönemi Laboratuvar Testleri

- WBC:7490 K/uL
- HGB:14.9 g/dL
- PLT: 227 000 K/uL
- AST: 37 U/L
- ALT: 58 U/L
- T.Biluribin: 0.36mg/dL
- D. Biluribin:0.14mg/dL
- BUN:18mg/dL
- Kreatinin: 0.87 mg/dL
- Glikoz: 96 mg/dL
- Protein: 6.9 g/dL
- Albumin: 3.8 g/dL

Başvuru Dönemi Laboratuvar Testleri

- HBsAg: Negatif
- AntiHBcIgG: Pozitif
- AntiHBcIgM: Negatif
- AntiHBs: Negatif
- HBVDNA: Negatif
- AntiHAVIgG: Pozitif
- AntiHIV: Negatif
- AntiHCV: Pozitif
- HCVRNA: 141000 iu/mL
- Genotip: Genotip 1b

Başvuru Dönemi Laboratuvar Testleri

- Anti Mitokondriyal Antikor: Negatif
- Anti Ds DNA: Negatif
- Anti Düzkas Antikoru (ASMA):Negatif
- Liver Kidney Mikrozomal Antikor: Negatif
- Anti Nükleer Antikor (ANA):Negatif

Başvuru Dönemi Laboratuvar Testleri

- Tiroid Fonksiyon Testleri: Normal
- Tiroid Otoantikorları: Negatif
- AFP: Normal
- Protrombin zamanı: 12.2 saniye
- INR: 0.9

Başvuru Dönemi Görüntüleme Testleri

- **Batın USG:** Karaciğer boyut ve konturları normal sınırlarda idi, parankim ekosu normaldi
- **Portal Ven Doppler USG:**
Karaciğer kraniokaudal boyutu 12 cm olup normaldi
Konturları düzgün, parankim ekojenitesi normaldi
Portal ven çapı normaldi
Portal ven patent olup akım yönü hepatopedaldi

Bu bulgularla ne yapalım?

- Hastayı bir müddet daha izlerim
- Biyopsi yapar karaciğerin durumunu değerlendiririm
- Direkt olarak antiviral tedavi başlarım

Bu bulgularla olgumuza Şubat 2017'de biyopsi yaptık

- Kronik hepatit C ile uyumlu geldi
- Piecemeal Nekroz: 3
- Portal Yangı: 3
- Fokal Nekroz: 2
- HAI:7/18
- Evre: 3/6

Tedavi planlıyorsak ek yapmamız gerekenler nelerdir?

- Ek hastalıkları açısından ilgili branşların görüşünü almak
- Devamlı kullandığı ilaçlar varsa kullanacağımız ilaçlarla etkileşimi olup olmadığını incelemek
- Madde kullanımı varlığı açısından psikiatri görüşü almak
- Hepsi

- **Dermatoloji konsültasyonu:** Hastamızın psöriasis açısından stabil dönemde olduğu ve şuan için ilaç kullanması gerekmediği bildirildi
- **Psikiyatri konsültasyonu:** Hastada şuan için madde kullanımı eğilimi olmadığını belirtildi
- **Hastanın devamlı kullandığı ilaçlar sorgulandı;**
  - Klopidogrel
  - Kandesartan hidroklorotiyazid

Hastamızda hangi tedaviyi başlayalım?

- Sofosbuvir / ledipasvir
- Sofosbuvir / ledipasvir + ribavirin
- Paritaprevir/ritonavir/Ombitasvir + Dasabuvir
- Paritaprevir/ritonavir/Ombitasvir + Dasabuvir+ ribavirin
- Sofosbuvir+ Daclatasvir

EASL Recommendations on Treatment of Hepatitis C 2016

SUMMARY

European Association for the Study of the Liver

Table 5. IFN-free combination treatment regimens available as valuable options for each HCV genotype.

Combination regimen	Genotype 1	Genotype 2	Genotype 3	Genotype 4	Genotypes 5 and 6
Sofosbuvir + ribavirin	No	Suboptimal	Suboptimal	No	No
Sofosbuvir/ledipasvir ± ribavirin	Yes	No	No	Yes	Yes
Sofosbuvir/velpatasvir ± ribavirin	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes
Ombitasvir/paritaprevir/ritonavir + dasabuvir ± ribavirin	Yes	No	No	No	No
Ombitasvir/paritaprevir/ritonavir ± ribavirin	No	No	No	Yes	No
Grazoprevir/elbasvir ± ribavirin	Yes	No	No	Yes	No
Sofosbuvir + daclatasvir ± ribavirin	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes
Sofosbuvir + simeprevir ± ribavirin	Suboptimal	No	No	Yes	No

Table 6. Treatment recommendations for HCV-monoinfected or HCV/HIV coinfectd patients with chronic hepatitis C without cirrhosis, including treatment-naïve patients and patients who failed on a treatment based on pegylated IFN- α and ribavirin (treatment-experienced, DAA-naïve patients).

Patients	Treatment-naïve or -experienced	Sofosbuvir/ ledipasvir	Sofosbuvir/ velpatasvir	Ombitasvir/ paritaprevir/ ritonavir and dasabuvir	Ombitasvir/ paritaprevir/ ritonavir	Grazoprevir/ elbasvir	Sofosbuvir and daclatasvir	Sofosbuvir and simeprevir
Genotype 1a	Treatment-naïve	8-12 wk, no ribavirin	12 wk, no ribavirin	12 wk with ribavirin	No	12 wk, no ribavirin if HCV RNA $\leq$ 800,000 (5.9 log) IU/ml or 16 wk with ribavirin if HCV RNA >800,000 (5.9 log) IU/ml ^b	12 wk, no ribavirin	No
	Treatment-experienced	12 wk with ribavirin ^a or 24 wk, no ribavirin					12 wk with ribavirin ^a or 24 wk, no ribavirin	
Genotype 1b	Treatment-naïve	8-12 wk, no ribavirin	12 wk, no ribavirin	8-12 wk, no ribavirin	No	12 wk, no ribavirin	12 wk, no ribavirin	No
	Treatment-experienced	12 wk, no ribavirin		12 wk, no ribavirin				

^aAdd ribavirin only in patients with RASs that confer high-level resistance to NS5A inhibitors at baseline if RAS testing available.

^bProlong to 16 weeks and add ribavirin only in patients with RASs that confer resistance to elbasvir at baseline if RAS testing available.

^cAdd ribavirin only in patients with NS5A RASs Y93H at baseline if RAS testing available.

The American Association for the Study of Liver Diseases
and the Infectious Diseases Society of America Present

HCV Guidance: Recommendations for Testing, Managing, and Treating Hepatitis C

Last Updated: September 21, 2017
www.hcvguidelines.org

Treatment-Naive Genotype 1b Without Cirrhosis

Recommended and alternative regimens listed by evidence level and alphabetically for: Treatment-Naive Patients Genotype 1b Without Cirrhosis		
RECOMMENDED	DURATION	RATING
Daily fixed-dose combination of elbasvir (50 mg)/grazoprevir (100 mg)	12 weeks	I, A
Daily fixed-dose combination of glecaprevir (300 mg)/pibrentasvir (120 mg) ^a	8 weeks	I, A
Daily fixed-dose combination of ledipasvir (90 mg)/sofosbuvir (400 mg)	12 weeks	I, A
Daily fixed-dose combination of ledipasvir (90 mg)/sofosbuvir (400 mg) for patients who are non-black, HIV-uninfected, and whose HCV RNA level is <6 million IU/mL	8 weeks	I, B
Daily fixed-dose combination of sofosbuvir (400 mg)/velpatasvir (100 mg)	12 weeks	I, A
ALTERNATIVE	DURATION	RATING
Daily fixed-dose combination of paritaprevir (150 mg)/ritonavir (100 mg)/ombitasvir (25 mg) with dasabuvir (600 mg) as part of an extended-release regimen or plus twice-daily dosed dasabuvir (250 mg)	12 weeks	I, A
Daily simeprevir (150 mg) plus sofosbuvir (400 mg)	12 weeks	I, A
Daily daclatasvir (60 mg) ^b plus sofosbuvir (400 mg)	12 weeks	I, B
^a This is a 3-tablet coformulation. Please refer to the prescribing information. ^b The dose of daclatasvir may need to increase or decrease when used concomitantly with cytochrome P450 3A/4 inducers and inhibitors, respectively. Please refer to the prescribing information and the section on HIV/HCV coinfection for patients on antiretroviral therapy.		

For genotype 1b-infected, treatment-naive patients without cirrhosis, there are 4 regimens of comparable efficacy. Three additional regimens are classified as alternative because, compared to the recommended regimens, they require a longer duration of treatment, involve greater prescribing complexity, are potentially less efficacious, and/or there are limited supporting data.

Kronik Hepatit C Virusu Enfeksiyonunun Yönetimi: Türk Klinik Mikrobiyoloji ve Enfeksiyon Hastalıkları Derneđi Viral Hepatit Çalışma Grubu Uzlaşısı Raporu-2017 Güncellemesi

Management of Chronic Hepatitis C Virus Infection: A Consensus Report of the Study Group for Viral Hepatitis of the Turkish Society of Clinical Microbiology and Infectious Diseases-2017 Update

Bilgehan Aygen¹, Neşe Demirtürk², Nesrin Türker³, Ali Asan⁴, Haluk Eraksoy⁵, Yunus Gürbüz⁶, Dilara İnan⁷, Derya Keten⁸, Safiye Koçulu⁹, Serkan Öncü¹⁰, Deniz Özkaya¹¹, Neşe Saltoğlu¹², Murat Sayan¹³, Kaya Süer¹⁴, Alper Şener¹⁵, Süda Tekin¹⁶, Nazan Tuna¹⁷, Saadet Yazıcı¹⁸

1. İstanbul Kültür Üniversitesi Tıp Fakültesi Enfeksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul

Tablo 12. HCV Genotip 1b'yle Infekte Tedavi Naif veya Tedavi (PegIFN+RBV) Deneyimli Sirotik Olmayan veya Kompanse Sirotik Hastalarda Tedavi Önerileri

	SOF/LDV	PTV-RTV/ OBV+DSV	SOF/VEL	GRZ/EBV	SOF+DCV	SOF+SMV
Tedavi Naif						
Sirotik Olmayan	8-12 hafta	8-12 hafta	12 hafta	12 hafta	12 hafta	12 hafta
Sirotik	12 hafta	12 hafta	12 hafta	12 hafta	12 hafta veya ±RBV 24 hafta	±RBV 24 hafta
Tedavi Deneyimli						
Sirotik Olmayan	12 hafta	12 hafta	12 hafta	12 hafta	12 hafta	12 hafta
Sirotik	±RBV 12 hafta veya RBV'siz 24 hafta	12 hafta	12 hafta	12 hafta	12 hafta veya ±RBV 24 hafta	±RBV 24 hafta

Nisan 2017'de

*Daha önce hepatit C açısından
tedavi öyküsü yok
*Non sirotik , Genotip 1b hasta

Paritaprevir/ritonavir/
Ombitasvir ve
Dasabuvir tedavisi
başlandı

OBV/PTV/r+DSV ile Klopidoğrel ve
Kandesartan hidroklorotiyazid arası ilaç
etkileşimi var mı?

Tablo 7. Kronik Hepatit C Tedavisinde Kullanılan Doğrudan Etkili Antiviral İlaçlarla Kardiyovasküler İlaçlar Arasındaki Etkileşimler*

			SOF	SOF/LDV	SOF/VEL	PTV-RTV/ OBV+DSV	GRZ/EBV	DCV	SMV
Antiaritmikler ve Antiangoran antikoagulan	Antiaritmikler	Amiyodaron							
		Digoksin							
		Flekainid							
		Vernakalant							
	Antiangoran antikoagulan	Klopidogrel							
		Dabigatran							
		Tikagrelor							
		Varfarin							
	Beta-blokerler	Atenolol							
		Bisoprolol							
		Karvedilol							
		Propranolol							
Kalsiyum kanal blokerleri	Kalsiyum kanal blokerleri	Amlodipin							
		Diltiazem							
		Nifedipin							
		Aliskiren							
	Kalp yetmezliği ve hipertansiyon ilaçları	Kandesartan							
		Dokazosin							
		Enalapril							
	Kalp yetmezliği ve hipertansiyon ilaçları								

Klinik olarak anlamlı etkileşim yok.

Etkileşim potansiyeli var. Doz ayarlanması, zamanlama değişimi veya ek monitörizasyon gerekebilir.

Bu ilaçlar birlikte kullanılmamalıdır.

OBV/PTV/r+DSV ile Klopidoğrel arası

POTANSİYEL İLAÇ ETKİLEŞİMİ MEVCUT

Coadministration has not been studied. Clopidogrel is a prodrug and is converted to its active metabolite via CYPs 3A4, 2B6, 2C19 and 1A2. The effect on activation of clopidogrel to its active metabolite by CYP2C19 and inhibition of CYP2C19 by dasabuvir may lead to a decrease in the active metabolite.

the active metabolite may lead to a decrease in the active metabolite.

Coadministration with ketoconazole decreased the plasma concentration of clopidogrel's active metabolite by 22-33%.

In a study, the plasma concentration of clopidogrel's active metabolite was decreased by 22-33% in an HIV-positive patient with ritonavir-boosted darunavir.

Therefore, the active metabolite of clopidogrel may be decreased by the combination of dasabuvir and clopidogrel.

metabolite of clopidogrel may be decreased by the combination of dasabuvir and clopidogrel.

increase dasabuvir concentrations. An alternative to clopidogrel should be considered.

considered. Note, the European SPC for clopidogrel contraindicates its use in severe hepatic impairment but the US Prescribing Information states no dose alteration.

Klopidoğrel'in etkinliğinde azalma olabileceği gibi ayrıca Klopidoğrel'in major metaboliti CYP2C8 inhibitörü olup

Dasabuvir konsantrasyonunda artışa neden olabilir

Bu nedenlerden dolayı klopidoğrel'e alternatif bir ilaç kullanılmalıdır

Klopidogrel ve kandesartan hidroklorotiyazid ilaç değişimi için kardioloji görüşü alındı

-  aylık tedavi süresince klopidogrel tedavisinin kesilebileceęi yada eęer uygunsa asetil salisilik asit ile devam edilebileceęi bildirildi
- OBV/PTV/r+DSV ile asetil salisilik asit arasında ilaç etkileşimi olmamasından dolayı klopidogrel tedavisi değiştirildi
- Kandesartan hidroklorotiyazid tedavisine devam edilebileceęi yakın tansiyon takibi önerildi

Tedavinin 1. ayında

- Hastanın herhangi bir şikayeti yok
- Tedavisini düzenli aldığını belirtiyor
- Madde kullanımı açısından sorgulandığında kullanmadığını belirtiyor
- Tansiyonları normal sınırlarda

Tedavinin 1.Ayında Laboratuvar Testleri

- WBC:8200 K/uL
- HGB:14.1 g/dL
- PLT: 249000 K/uL
- AST: 14 U/L
- ALT: 32 U/L
- ALP: 48 U/L
- T. Biluribin: 0.41 mg/dL
- D. Biluribin: 0.2 mg/ dL
- Üre: 15mg/dL
- Kreatinin: 0.68 mg/dL
- **HCVRNA: Negatif**
- AFP: Normal
- Protrombin zamanı: 12.2 sn
- INR: 0.9

Tedavinin 2. ayında

- HCVRNA negatif
- Laboratuvar değerleri normal sınırdadır
- Hastanın herhangi bir şikayeti yok
- Tedavisini düzenli aldığını belirtiyor
- Madde kullanımı açısından sorgulandığında kullanmadığını belirtiyor
- Tansiyonları normal sınırlarda

Tedavinin 3. ayında

- Hasta kontrole gelmedi

Tedavinin 4. ayında

- Hasta toplam 8 hafta süre ile tedavi aldığını
- Cezaevindeki problemler nedeni ile son 1 aylık tedavisini almadığını belirtti
- Herhangi bir şikayeti yok
- Madde kullanımı açısından sorgulandığında halen kullanmadığını belirtiyor
- **HCVRNA negatif**
- Laboratuvar değerleri normal sınırdadır

Tedavi sonu 12. hafta

- HCVRNA negatif, KVV var
- İzole AntiHBcIgG pozitifliği devam ediyor
- HbsAg negatif, HBVDNA negatif
- Madde kullanımı açısından sorgulandığında halen kullanmadığını belirtiyor
- Laboratuvar değerleri normal sınırdadır
- Kontrol batın USG normal

Tedavi sonu 24. hafta

- Aralık 2017 beklenmekte
- Hastamız hepatit B açısından aşı programına alındı

Hastamız madde kullanımı açısından tedavi altında olsa idi ne yapardınız?

- Hastanın tedavi olma isteğini sorgular ve direkt tedavi başlardım
- Psikiyatri desteği, eğitim ve opiyad yoksunluk tedavisi ile birlikte tedavi başlardım
- Psikiyatri desteği, opiyad yoksunluk tedavisinin sonlanmasını bekler ve sonrasında tedavi başlardım

The American Association for the Study of Liver Diseases
and the Infectious Diseases Society of America Present

HCV Guidance: Recommendations for Testing, Managing, and Treating Hepatitis C

Last Updated: September 21, 2017
www.hcvguidelines.org

- *İVK'da HCV prevalansı %10-70 arasında değişmekte
- *İVK'ları, HCV epidemisinin devam etmesinde anahtar rolü üstlenmekte
- *HCV'ye karşı halen etkin bir aşı geliştirilememiş durumda
- *İVK'da HCV taramalarının artırılması, olguların DEA ile tedavi edilmesi ile HCV insidansı ve prevalansında dramatik düşüş elde etme potansiyeli vardır
- *İVK'larında HCV tedavisi diğer risk azaltıcı stratejiler (opiyad yoksunluk tedavisi, iğne, enjektör değişim programları..gibi) ile tamamlanmalıdır
- *HCV infeksiyonu nedeni ile tedavi almış İVK'larında reinfeksiyon riski genel İVK popülasyona göre daha düşüktür ancak halen bu grupta reinfeksiyon riski var

the additional interventions needed to maximize the benefits of HCV treatment (eg, preventing reinfection), and the cost-effectiveness of the strategies when used in target populations.

- *Bu grup hastada tedavi; Diğer kliniklerle birlikte multidisipliner şekilde yürütülmeli böylelikle reinfeksiyon riski azaltılabilir ve bu popülasyondaki sosyal, psikiatrik ko-morbiditeler ile başa çıkılabilir
- *Tedavi planlanması sırasında yakın zamanda yada halen aktif İVİK'sı olmak HCV tedavisi için kontrendikasyon olarak görülmemelidir
- *Yapılan çalışmalarda bu grup hastada tedavi uyumu bulunduğu, reinfeksiyon oranlarının düşük olduğu gösterilmiştir ve bu hastaların tedaviye ulaşımının sınırlandırılması gerektiği görüşünden uzaklaşmıştır
- *İVİK'larında HCV tedavisine erişimin artırılması tüm dünya genelinde HCV epidemisi üzerine pozitif bir etki yaratacağı önemlidir

SEPTEMBER 2016

EASL Recommendations on Treatment of Hepatitis C 2016

SUMMARY

European Association for the Study of the Liver

10.3.3. Active drug addicts and patients on stable maintenance substitution

- *İVİK'da rutin olarak anti-HCV taranmalı ve negatif olgular yıllık takibe alınmalı
- *İVİK'larına genel zarar azaltıcı programların parçası olarak temiz enjektörler sağlanmalı ve opiyad yoksunluk tedavilerine erişimleri kolaylaştırılmalı
- *Tedavi öncesindeki eğitimler; bulaş, fibrozise ilerleme için risk faktörlerini, reinfeksiyon riskini ve zarar azaltıcı stratejileri kapsamalı
- *İVİK'da HCV tedavisi bireyselleştirilmeli ve bu kişilerin tedavileri multidisipliner ekip çalışması ile yapılmalı

10.3.3. Active drug addicts and patients on stable maintenance substitution

- *Tedavi öncesi değerlendirmede eğitim, sosyo kültürel farklılıkların sosyolojik ve finansal olarak değerlendirilmesi önerilmekte
- *İVİK hikayesinin bulunması yada tedavi sırasında ilaç kullanımı KVY oranlarında azalma ile ilişkili değildir, bu kişilerde tedavi bireyselleştirilmelidir
- *Alkol / madde kullanıcıları yada psikiatrik hastalık öyküsü bulunan bireylerin tedavi uyum oranları daha düşük olabilir bu nedenle KVY oranları da daha düşük kalabilir
  - *Bu grup hastanın tedavi sırasında daha yakın takip edilmesi ve yoğun multidisipliner destek sağlanması gereklidir
- *İVİK'da HCV tedavisi farklı değildir, methadon ve buprenorfin doz ayarlaması gerekmez ancak hastalar opiyad toksitesi yada yoksunluğu açısından yakın takip edilmelidirler
- *Opiyad yoksunluk tedavisi KC transplantasyonu için kontrendikasyon oluşturmaz

HCV; DEA İLE YASADIŞI İLAÇLARIN ETKİLEŞİMİ

Table 4B. Drug-drug interactions between HCV DAAs and illicit recreational drugs.

	SOF	SOF/ LDV	SOF/ VEL	3D	GZR/ EBR	DCV	SIM
Amphetamine	◆	◆	◆	■	◆	◆	◆
Cannabis	◆	◆	◆	■	◆	◆	■
Cocaine	◆	◆	◆	■	◆	◆	■
Diamorphine	◆	◆	◆	■	◆	◆	◆
Diazepam	◆	◆	◆	■	◆	◆	■
Gamma-hydroxybutyrate	◆	◆	◆	■	◆	◆	■
Ketamine	◆	◆	◆	■	◆	◆	■
MDMA (ecstasy)	◆	◆	◆	■	◆	◆	◆
Methamphetamine	◆	◆	◆	■	◆	◆	◆
Phencyclidine (PCP)	◆	◆	◆	■	◆	◆	■
Temazepam	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

SOF, sofosbuvir; SOF/LDV, sofosbuvir plus ledipasvir; SOF/VEL, sofosbuvir plus velpatasvir; 3D, ritonavir-boosted paritaprevir, plus ombitasvir and dasabuvir; GZR/EBR, grazoprevir plus elbasvir; DCV, daclatasvir; SIM, simeprevir.

Colour legend

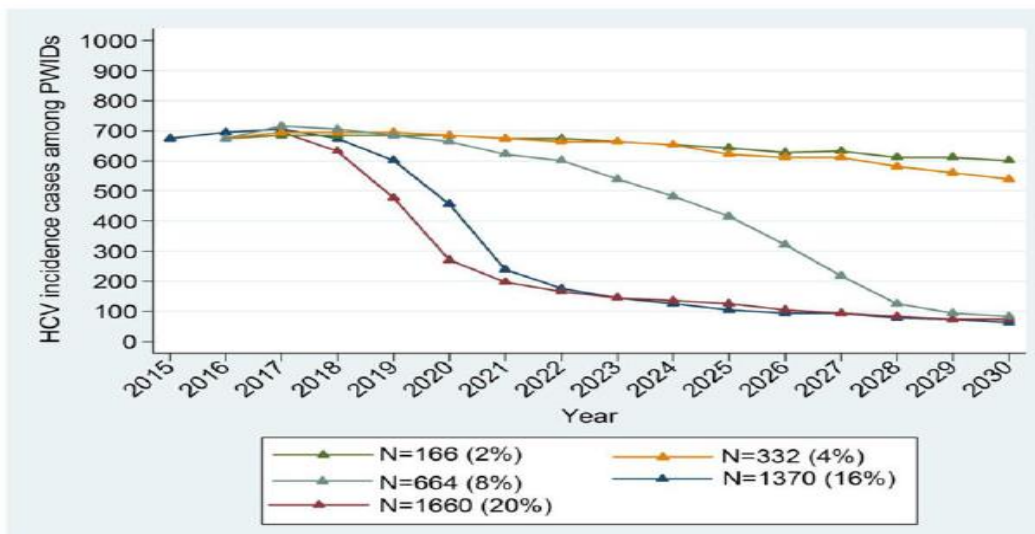
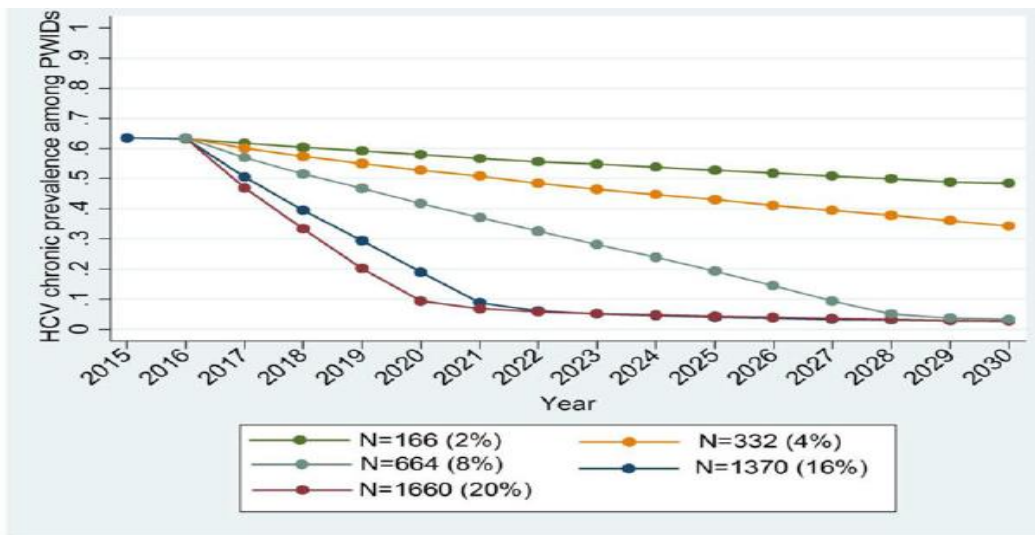
◆	No clinically significant interaction expected
■	Potential interaction which may require a dosage adjustment, altered timing of administration or additional monitoring
●	These drugs should not be co-administered

Treatment and primary prevention in people who inject drugs for chronic hepatitis C infection: Is elimination possible in a high prevalence setting?

Gountas I.¹, Sypsa V.¹, O. Anagnostou², N.K Martin^{3,4}, P. Vickerman⁴, E. Kafetzopoulos², and A. Hatzakis¹

- İVİK’da tedavi ve primer koruma önlemleri ile HCV infeksiyonunun eliminasyonu mümkün mü?
- Yunanistan’dan yapılan bir çalışma Atina’da 8300 İVİK’da
- AMAÇ: HCV prevalansı ve insidansının yüksek olduğu İVİK’da HCV eliminasyonunun sağlanabilmesi için;
  - *HCV tedavi oranlarının ne kadar artırılması gerektiğini
  - *Primer koruyucu önlemlerin ne kadar genişletilmesi gerektiğini hesaplamak
  - *Bunlar sağlandığında 2016 ile kıyaslandığında 2030’da HCV prevalansı ve insidansında ne kadar bir azalma olacak

Model predictions for chronic HCV prevalence and the number of new infections among PWID in Athens for different annual treatment rates (N) while assuming 2% annual increase in harm reduction programmes coverage (from 44% in 2015 to 72% in 2030). The number of treated PWID per year and the corresponding percentage over the whole population of PWID in Athens are shown in parentheses.

a. Chronic HCV Prevalence among PWID

b. New infections among PWID

Treatment and primary prevention in people who inject drugs for chronic hepatitis C infection: Is elimination possible in a high prevalence setting?

Gountas I.¹, Sypsa V.¹, O. Anagnostou², N.K Martin^{3,4}, P. Vickerman⁴, E. Kafetzopoulos², and A. Hatzakis¹

- SONUÇ:
Teorik model projeksiyon yöntemlerine dayanarak;
2030 yılına dek Atina'da İVİK'da HCV tedavisi ve primer koruyucu önlemlerin artırılması ile HCV insidans ve prevalansında büyük düşüşler elde edilebilir
- İVİK'da tedavi oranlarında yılda %16'dan daha fazla artışla birlikte primer koruyucu önlemlerin kapsayıcılığında da ılımlı artış sağlanabilirse KHC önümüzdeki 4-5 yıl içinde elimine edilebilir

New developments and opportunities for preventing hepatitis C virus (HCV) among people who use and inject drugs—announcing an *Addiction* series

- Global olarak HCV yükünün %40'ı İVİK'na bağlanabilir
- Çoğu ülkede İVİK'larının yarısı HCV ile birlikte yaşamaktadır
- HCV için halen bir aşı yoktur
- Yeni DEA'lerle İVİK'da tedavi kür oranları %90'ların üzerinde olarak raporlanmaktadır
- DEA'lerle tedavi maliyeti yüksek olmasına rağmen İVİK'larında tedaviye öncelik verilmesinin bu tedavinin koruyucu etkisinden dolayı sağlık ekonomi modelleri tarafından maliyet etkin olduğu bildirilmiştir
- Kuvvetli ampirik kanıtlar göstermektedir ki primer koruyucu önlemler (OYT, TESP) ile toplumdaki HIV ve HCV oranları azaltılabilir

New developments and opportunities for preventing hepatitis C virus (HCV) among people who use and inject drugs—announcing an *Addiction* series

- İVİK’da HCV yayılımında önemli düşüşlerin elde edilebilmesi için HCV tedavisi ile birlikte primer koruyucu önlemlerin birlikte uygulanması gerekmektedir
- HCV tedavi merkezleri ile bu koruyucu önlemleri sağlayan merkezler birbirine entegre edilmelidir
- Ayrıca tüm mahkum HCV pozitif hastalarında tedaviye erişimleri sağlanmalıdır
- DSÖ’nün 2030 yılına dek HCV’yi elimine etme hedefine ulaşması ancak bu şekilde sağlanabilir

ÖZET

- 2030 yılına dek HCV'yi eradike edebilmek için İVİK'larında tanı koyma ve tedaviye erişim oranları artırılmalı
- İVİK'da HCV tedavisi primer koruyucu önlemler ile birlikte yürütülmeli
- Tedavi bireyselleştirilmeli ve multidisipliner şekilde yürütülmeli
- Bu grup hastada eğitime daha çok önem verilmeli

İlginiz için teşekkürler

